

gebied is een kilometerhok dat nog nooit of niet recent is geïnventariseerd. De inventarisaties vinden op maandagavond plaats en we vetrekken om 19:00 uur vanaf het verzamelpunt, tenzij dit anders is aangegeven in het programma. Een link naar het verzamelpunt op Google maps vind u op de website bij het programma van de plantenwerkgroep. Houd ook de website in de gaten voor eventuele wijzigingen in het programma.

Wilt u een keer mee met een inventarisatie of wilt u lid worden van de plantenwerkgroep dan kunt u zich melden bij het verzamelpunt, u bent van harte welkom. Tijdens de inventarisaties wordt door leden van de plantenwerkgroep uitleg over wilde planten gegeven.

• **Vogels**

Programma Vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep is weer geheel in voorjaarsstemming. Vanaf half maart wordt er weer druk geteld in gebieden van Natuurmonumenten en het Zuid-Hollands Landschap. We prijzen ons gelukkig met enkele nieuwe tellers die dit jaar het veld in gaan. Die versterking kunnen we goed gebruiken. Ik herhaal graag het aanbod van de inventariseerders om eens mee te gaan tijdens zo'n telling. Samen in het veld de vogels leren herkennen en de territoria in kaart brengen, is de beste manier om je vaardigheid te vergroten. Wat is er mooier dan tijdens zonsopkomst een blauwborst boven in een stengel zijn lied te horen zingen? Wil je een keer met een van ons meelopen, bel me dan of stuur mij een mail met je contactgegevens.

Houd ook de agenda in de gaten, want er wordt van alles georganiseerd tijdens en rond de vergaderingen. De laatste VWG-vergadering voor de zomervakantie, op 9 juni 2017, gaan we weer gezamenlijk wandelen. Vorig jaar startten we gewoon vanuit het bezoekerscentrum, maar misschien spreken we deze keer wel een andere locatie in onze omgeving af (let op de activiteitenagenda op de site). Voor volgend jaar wordt nu al een gevarieerd lezingenprogramma voor onze vergaderingen ontwikkeld. We willen die presentaties koppelen aan excursies. We denken aan de trektelpost Breskens, de Kwade Hoek en de Biesbosch. 's Avonds een presentatie en de volgende dag er op uit.

Behalve naar vogels kijken, zijn we steeds intensiever bezig met "beschermen". Samen met het ZHL en Vogelbescherming Nederland zijn we bezig met het veilig stellen van stukken strand voor broedende strandplevieren. We participeren als KNNV in procedures tegen afschotvergunningen die de Provincie af wil geven om roeken te bestrijden en onze uilenwerkgroep timmert letterlijk en figuurlijk aan de weg om op ons eiland nestkasten voor uilen te realiseren. En tenslotte wordt er ook nog aan natuureducatie gedaan. Dit voorjaar geven we alweer een cursus vogels herkennen (deel 2). Heb je de aankondigingen hiervoor gemist? Volgend jaar een nieuwe kans!

9 juni 2017 – wandel mee met de VWG

8 september 2017 – foto's uit eigen doos

13 oktober 2017 – lezing vogeltrektellen in Breskens (onder voorbehoud)

Verlagen

Verslag ganzenexcursie van 21 januari 2017

door Tom van Wanum

De traditionele excursie naar de ganzengebieden rond het Haringvliet kende dit keer een primeur: een voorbereidende lezing.

Het idee was dat een voorbereiding op een excursie een positief effect zou kunnen hebben op het doen van waarnemingen tijdens de excursie. Vandaar dat op de vrijdagavond voor de excursie een aantal deelnemers zich voor een voorbereidende lezing in het Bezoekerscentrum had verzameld.

Door middel van een PowerPoint presentatie werden de kenmerken van de verschillende ganzensoorten besproken. Het wijzen op de kenmerken is bij een foto op een groot scherm

makkelijker dan al kijkend door een verrekijker.

Er was naast het leren herkennen van de ganzen ook veel aandacht voor de trekbewegingen die deze vogels maken. Waar komen de winterganzen vandaan? Waar liggen hun broedgebieden, hoe verhouden onze broedpopulaties zich tot de overwinterende ganzen en hoe ontwikkelen de verschillende populaties zich?

Ook de manier waarop onderzoek naar trekgedrag en populatiesamenstelling wordt uitgevoerd, door het ringen en het gebruik van zenders en dataloggers, werd door Theo Briggeman uitvoerig besproken. Theo is zeer actief in het melden van geringde ganzen en ziet meestal al aan de kleurencombinatie uit welk land de gans afkomstig is.

Tot slot was er aandacht voor het ganzenbeheer.

Zoals bekend wordt er om allerlei redenen aan beheer gedaan. De provincie Zuid Holland heeft voor de hier voorkomende ganzensoorten doelen gesteld. Door de ganzen te doden en de eieren te vernietigen wordt geprobeerd deze doelen te behalen.

Dit beheer leidt er toe dat er vele tienduizenden ganzen gedood worden.

De volgende dag werd er verzameld bij de pont van Hekelingen om vervolgens in de Hoekse Waard te starten met de excursie. In totaal 10 deelnemers deden hun uiterste best de pas opgedane kennis in praktijk te brengen.

Het weer van de afgelopen tijd, de vorst, had duidelijk invloed op de aanwezigheid van de ganzen. De bekende plekken zoals de Korendijkse Slikken waren geheel verlaten. Wel vlogen er grote groepen ganzen regelmatig over. Op de Korendijkse Slikken werden wel 36 reeën geteld.

De volgende stop werd het Oude Land van Strijen, één van de weinige plaatsen waar de dwergganzen zich ophouden. Helaas is het ons ook dit keer niet gelukt de dwergganzen te vinden. Deze toch wel kleine ganzen zijn in het hobbelige Oude Land lastig te zien, zeker als ze zich ook nog via kleine greppeltjes bewegen.. Gelukkig ontdekte Jeanet Vermaas een roodhalsgans tussen een van de weinige groepen brandganzen.

Roodhalsgans

Omdat de gebieden aan de zuidkant van het Haringvliet, bij Den Bommel en Stad aan 't

Haringvliet, vrijwel altijd ganzen opleveren en daar de ringen ook goed af te lezen zijn, werd koers naar deze gebieden gezet. Gelukkig waren de brandganzen daar wel vertegenwoordigd en spoedig werden de ringkleuren met bijbehorende codes in de richting van Theo geroepen, die ze in zijn notitieboekje verzamelde.

Uiteindelijk werden er in totaal 34 ringen afgelezen.

Een aantal van de vogels behoort tot de Nederlandse populatie en is geringd op de Krammerse Slikken, veelal in 2004, dus dit worden al vogels op leeftijd.

Het meest tot de verbeelding spreken de ganzen die uit verre landen naar hier zijn gekomen. Een Noorse gans die op 20 juli 2016 bij Oslo was geboren en nog nooit eerder in het buitenland was gemeld, 2 Russische ganzen waarvan er 1 in 2003 in Kolokkolkova was geringd en 5 Zweedse ganzen werden gespot. Eén van deze ganzen was geringd in 1979 en inmiddels dus 37 jaar oud.

Verder waren er opvallend veel Friese ganzen. Deze vogels zijn waarschijnlijk vanwege de vorst doorgevlogen naar de Delta.

Al met al was het een leuke excursie met niet hele grote aantallen ganzen, maar met leuke waarnemingen, mooi weer en een prima groep mensen.

Winterroofvogeltelling Voorne-Putten 2017 **door Hans op den Dries**

Het is zover, voor de twintigste achtereenvolgende keer heeft de VWG van de KNNV afdeling Voorne de winterroofvogels op de eilanden Voorne-Putten geteld.

In het weekend van 7 en 8 januari 2017 heeft een groot aantal leden van onze afdeling, waarvan de meesten VWG-leden zijn, de telling uitgevoerd. Tevens zijn er een paar niet-leden actief geweest. De verschillende mensen hebben ieder op hun manier een grote inspanning geleverd. Enkele hebben dit te voet gedaan, een paar met de fiets en een aantal met de auto. Net als alle andere jaren zijn er enkele zekere extra waarnemingen in de omliggende dagen gedaan en heb ik deze nog toegevoegd. Het totaal aantal roofvogels kwam uit op 312.

Zaterdag was het weer een beetje twijfelachtig. In verband met ijzel in de voorafgaande nacht, had het glad kunnen zijn. Gelukkig was de ijzel overgegaan in sneeuw, waardoor de wegen in de polder toch goed en veilig te berijden waren. Het viel dus achteraf erg mee.

De temperatuur lag om het vriespunt, met in het begin lichte mist, welke in de loop van de dag wel een beetje optrok. Het bleef uiteindelijk toch slecht zicht. Er stond een lichte zuidoostelijke bries, die soms iets aanwakkerde. Zondag was het weer in z'n geheel iets beter, waardoor op die dag de roofvogelaantallen ook iets hoger waren.

Als we de gegevens op een rijtje zeten, kunnen we concluderen dat deze telling uiteindelijk in de afgelopen twintig jaar de tweede beste is geweest.

Het jaar 2006 was het beste seizoen, toen zijn er 333 roofvogels genoteerd, terwijl we er dit seizoen 312 genoteerd hebben. De telling van 2013 leverde net één waarneming minder op, dus 311 roofvogels.

1. Uiteraard stak de **buizerd** (231) er weer met kop en schouders boven uit. Alleen in 2013 zijn er meer geteld, namelijk 234. In 2006 waren het 221 exemplaren.

De laagste aantallen zijn geteld in 1999 (111) en 2005 (107). Daarnaast lag het aantal in een tiental jaren nog onder de 200 buizerden en de overige acht jaren lagen dus boven de 200 exemplaren.